

M-104/2011. Álit 13. mars 2012.

Álit kæruneftndar lausafjár- og þjónustukaupa

Hinn 13. mars 2012 gaf kæruneftnd lausafjár- og þjónustukaupa svohljóðandi álit í málinu M-104/2011.

I

Álitaefni og kröfugerð

Hinn 4. nóvember 2011 bað X, hér eftir nefndur álitsbeiðandi, um álit kæruneftndar lausafjár- og þjónustukaupa vegna kaupa sonar hans, hér eftir nefndur kaupandi, á notuðum bát af Y, hér eftir nefndur seljandi. Álitsbeiðandi segir bátinn gallaðan og vill rifta kaupunum þannig að greiðslur aðila gangi til baka.

II

Málsmeðferð kæruneftndarinnar

Með bréfi, dags. hinn 8. nóvember 2011 var seljanda gefinn kostur á andsvörum við álitsbeiðninni og var tveggja vikna frestur veittur til að skila þeim. Engin andsvör bárust frá seljanda og er álit þetta gefið á grundvelli þeirra gagna sem lágu fyrir nefndinni.

III

Málavextir og rökstuðningur álitsbeiðanda

Álitsbeiðandi segir 15 ára gamlan son sinn hafa keypt sportbát af seljanda hinn 24. janúar 2011 fyrir sjálfsaflafé. Báturinn, sem er af gerðinni Bayliner Jazz, var í sölulýsingu sagður vera árgerð 1997 og búinn 120 hestafla vél. Þá sagði enn fremur í sölulýsingu að vél bátsins væri nýupptekin ásamt því að skipt hefði verið um stimpla, legur o.fl.

Í álitsbeiðni segir að eftir um það bil klukkustundarnotkun á bátnum hafi vélin bilað og var báturinn dreginn í land. Við skoðun á vél, sem framkvæmd var af A, kom í ljós að vélin var föst. Stimpilstöng hafði brotnað og gat komið á blokk. Var vélin úrskurðuð ónýtt og að sögn álitsbeiðanda hefur því mati ekki verið mótmælt af hálfu seljanda.

Álitsbeiðandi segir að upptekin vél erlendis frá í bátinn kosti að minnsta kosti 3000 dollara og að kostnaður með aðflutningsgjöldum og niðursetningu vélarinnar í bátinn nemi að lágmarki kr. 700.000, sem er jafn mikið og heildarkaupverð bátsins var.

Álitsbeiðandi segir seljanda einnig hafa gefið rangar upplýsingar um framleiðsluár bátsins í sölulýsingu. Segir álitsbeiðandi ekki rétt að báturinn sé árgerð 1997 eins og þar kom fram, heldur sé báturinn tveimur árum eldri. Það byggir álitsbeiðandi á greiningu A og tölvupóstsamskiptum við erlenda aðila sem útvegað geta vélar í báta.

Álitsbeiðandi vill rifta kaupunum og að seljanda verði gert að endurgreiða kaupverðið kr. 700.000 ásamt vöxtum, gegn afhendingu hins selda. Álitsbeiðandi kveður kostnað við viðgerð jafn mikinn og kaupverðið og að seljandi hafi ekki viljað taka þátt í viðgerðarkostnaði. Vísar

álitsbeiðandi til 18. og 19. gr. laga nr. 50/2000 um lausafjárkaup og dóms Hæstaréttar í máli nr. 176/2007 til stuðnings kröfum sínum.

IV

Andsvör seljanda

Engin andsvör bárust frá seljanda.

V

Niðurstaða kærunefndarinnar

Kærunefnd lausafjár- og þjónustukaupa telur að ágreiningur álitsbeiðanda og seljanda falli undir valdsvið nefndarinnar, sbr. III. kafla laga nr. 87/2006 um breytingu á lögum um lausafjárkaup, lögum um þjónustukaup og lögum um neytendakaup og 1. mgr. 7. gr. reglugerðar nr. 766/2006 um kærunefnd lausafjár- og þjónustukaupa. Ágreiningur málsaðila fellur undir lög um lausafjárkaup nr. 50/2000 (lkpl), sbr. 1. mgr. 1. gr. þeirra laga.

Í a-lið 2. mgr. 17. gr. lkpl. segir að ef annað leiði ekki af samningi skuli söluhlutur henta í þeim tilgangi sem sambærilegir hlutir eru venjulega notaðir til. Í 4. mgr. 17. gr. segir að söluhlutur teljist gallaður ef hann er ekki í samræmi við þær kröfur sem fram koma í 1. og 2. mgr. ákvæðisins. Þá segir í 1. mgr. 18. gr. að reglur um galla gilda einnig þegar söluhlutur svarar ekki til þeirra upplýsinga sem seljandi hefur við markaðssetningu eða á annan hátt gefið um hlutinn, eiginleika hans eða notkun og ætla má að hafi haft áhrif á kaupin. Í 1. mgr. 21. gr. kemur fram að við mat á því hvort söluhlutur sé gallaður skuli miðað við það tímamark þegar áhættan af söluhlut fluttist yfir til kaupanda, jafnvel þótt gallinn hafi ekki komið fram fyrir en síðar. Loks segir í 1. mgr. 13. gr. að áhættan flyst yfir til kaupanda þegar söluhlutur hefur verið afhentur í samræmi við ákvæði samnings eða í samræmi við ákvæði 6. eða 7. gr.

Meðal gagna málsins er skriflegur kaupsamningur aðila frá 24. janúar 2011. Í honum má sjá að kaupverð bátsins var kr. 700.000 og var greitt með mótorhjóli að andvirði kr. 500.000 auk kr. 200.000 í peningum. Í samningnum kemur fram að báturinn seljist „í núverandi ástandi sem kaupandi hefur kynnt sér og sættir sig við“. Í 1. mgr. 19. gr. lkpl. segir að þótt söluhlutur sé seldur „í því ástandi sem hann er“ eða með öðrum áþekktum almennum fyrirvara geti hann verið gallaður undir ákveðnum kringumstæðum. Til að um galla sé að ræða í skilningi ákvæðisins þurfa skilyrði a, b eða c-liðar 1. mgr. 19. gr. að vera fyrir hendi. Skilyrðin í staflíðunum eru svohljóðandi:

- a) hluturinn svarar ekki til þeirra upplýsinga sem seljandi hefur gefið um hann, eiginleika hans eða not og ætla má að þessi atriði hafi haft áhrif á það að kaup gerðust;
- b) seljandi hefur við kaupin vanrækt að gefa upplýsingar um atriði sem verulegu máli skipta varðandi hlutinn eða not hans og seljandi hlaut að þekkja til og kaupandi mátti ætla að hann fengi upplýsingar um, enda megi ætla að vanrækslan hafi haft áhrif á kaupin eða
- c) ástand söluhlutar er til muna verra en kaupandi hafði ástæðu til að ætla miðað við kaupverð og atvik að öðru leyti.

Kærunefnd lausafjár- og þjónustukaupa telur gögn málsins benda til þess að báturinn hafi verið eldri en gefið var upp í söluhlýsingu. Þar með svaraði hann ekki til þeirra upplýsinga sem seljandi gaf um hann eins og kveðið er á um í a-lið 1. mgr. 19. gr. Hins vegar telur kærunefndin meiri vafa leika á um hvort ætla megi að þetta atriði hafi haft áhrif á að kaup gerðust, eins og skilyrði a-liðar 1. mgr. 19. gr. eru til að söluhlutur teljist gallaður á þeim grundvelli.

Í málinu liggur fyrir að vél bátsins, sem sögð var nýupptekin í sölu lýsingu, bilaði eftir mjög skamma notkun. Reyndist bilunin svo alvarleg að vélin var úrskurðuð ónýtt eftir skoðun. Hafði stimpilstöng brotnað og gat komið á blokkina. Smurolía reyndist nægilega mikil og því orsökina sennilegast að finna í búnaði vélarinnar.

Fyrir liggur að vél bátsins var nýupptekin. Hafði hún verið boruð út af Z og seljandi sjálfur séð um að skipta um legur, slífar og annað sem skipta þurfti um vegna upptektarinnar. Þegar litið er til þess að vélin var nýupptekin verður að telja að kaupandi hafi mátt ætla að vélin væri í góðu standi. Svo reyndist ekki vera og raunar leiða öll rök til þess að ástand vélarinnar hafi verið ábótavant þegar kaup gerðust. Álitur kærunefndin að ástand bátsins hafi af þessum sökum verið til muna verra en kaupandi hafði ástæðu til að ætla miðað við kaupverð og atvik að öðru leyti. Telur kærunefndin því að báturinn hafi verið gallaður í skilningi c-liðar 1. mgr. 19. gr. lkpl.

Álitsbeiðandi hefur farið fram á rétt til að rifta kaupunum og að seljandi endurgreiði kaupverðið, kr. 700.000, auk vaxta, gegn afhendingu bátsins. Í 39. gr. lkpl. er fjallað um riftun vegna galla og segir í ákvæðinu að kaupandi söluhlutar geti rift kaupum ef meta má galla til verulegra vanefnda. Kærunefndin álitur að skilyrði ákvæðisins um verulega vanefnd séu uppfyllt í málinu og að tilkynningar til seljanda hafi verið virtar. Hins vegar felur riftun í sér að kaupsamningnum í heild sinni er rift og greiðslur aðila samkvæmt samningnum ganga til baka. Þannig á sá aðili sem rifta vill samningi ekki eiginlegt val um það í hvaða formi endurgreiðsla gagnaðila er, meginreglan er einfaldlega sú að þær greiðslur sem samningurinn kvað á um, skulu ganga til baka í því sama formi. Í því tilviki sem hér um ræðir þýðir þetta að álitsbeiðandi getur ekki krafist seljanda um endurgreiðslu á 700.000 krónur í peningum líkt og álitsbeiðni hljóðar á um, enda ljóst samkvæmt kaupsamningi þeim sem álitsbeiðandi vill rifta, að kaupverðið var að stórum hluta greitt með afhendingu mótórhjóls að andvirði kr. 500.000. Því ber álitsbeiðanda samkvæmt framansögðu að krefjast afhendingu á hinni tegundarákveðnu greiðslu, þ.e. mótórhjólsins, auk þeirra 200.000 króna peningagreiðslu sem álitsbeiðandi greiddi fyrir bátinn. Ef hins vegar ómögulegt reynist að láta greiðslur samkvæmt samningnum ganga til baka er hægt að krefja seljanda um ígildi greiðslunnar, væntanlega kr. 500.000 í peningum sem var verðmæti mótórhjólsins samkvæmt kauðpsamningnum. Um það liggur ekkert fyrir í málinu og verður kærunefndin að ganga út frá að mótórhjólið sé enn í vörslum seljanda, það sé í svipuðu ásigkomulagi og þegar kaupsamningur var gerður og að seljandi hafi sinnt umönnunarskyldu sinni samkvæmt 11. kafla lkpl.

Seljanda ber einnig að greiða hæfilegt endurgjald fyrir veruleg not sem hann hefur haft af mótórhjólinu, sbr. 1. mgr. 65. gr. lkpl. Álitur kærunefndin að hæfilegt endurgjald í því sambandi sé áætlað kr. 50.000. Þá ber seljanda einnig að greiða vexti af peningagreiðslunni í samræmi við 71. gr. lkpl., svo sem álitsbeiðandi hefur farið fram á í málinu.

Það er því niðurstaða kærunefndarinnar að álitsbeiðanda sé heimilt að rifta kaupsamningnum og að greiðslur samkvæmt honum skuli ganga til baka. Ef seljanda reynist slík endurgreiðsla ómöguleg, skal hann endurgreiða ígildi hinnar tegundarákveðnu greiðslu, kr. 500.000, þ.e. samtals kr. 700.000 í peningum.

VI Álitsorð

Álitsbeiðanda er heimilt að rifta kaupsamningnum og skulu greiðslur samkvæmt honum ganga til baka. Seljandi afhendi mótorhjólíð ásamt 50.000 króna endurgjaldi fyrir afnot af því. Seljandi afhendi einnig kr. 200.000 í peningum með vöxtum samkvæmt 71. gr. 1kpl. Allt gegn afhendingu álitsbeiðanda á bátnum.

Áslaug Árnadóttir

Lárus M.K. Ólafsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir